Barnkonsekvensanalys
DP Låset 1, Huddinge

Fakta

Uppdrag
Barnkonsekvens-analys för detaljplan Låset 1 mfl.

Beställare
Huddinge kommun

Storlek
60 000 kvm

År
2017

Utförd av:
Anna Ahlstrand
Linnea Silfverdal

HUDDINGE KOMMUN

/ **ETTELVA** ARKITEKTER

INNEHÅLL

Bakgrund.....**4**

Syfte.....**4**

Metod.....**4**

Projektet.....**4**

Detaljplanen.....**5**

Förskolan Svalan.....**6**

Barnens synpunkter.....6

Personalens synpunkter.....7

Inventeringsskiss förskolan Svalan.....8

Östra grundskolan.....**11**

Barnens synpunkter.....11

Inventeringsskiss Östra grundskolan.....13

Analys.....**15**

Konsekvenser av ny detaljplan.....**15**

Slutsats/Sammanfattning.....**16**

Diskussionsunderlag.....**18**

Bakgrund
Kravet att se till barns möjligheter till påverkan kommer från FN:s barnkonvention. En barnkonsekvensanalys är ett sätt omsätta barnkonventionen i handling för att synliggöra barnets bästa. Kommunala beslut ska tas med delaktighet från samtliga medborgare och en barnkonsekvensanalys är ett sätt att lyfta barns perspektiv i samband med beslut. Genom att arbeta in barnets perspektiv i besluten är syftet att på både kort och lång sikt förbättra barn och ungas levnadsvillkor.

Barnkonventionen är ett rättsligt bindande, internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter. Konventionen utgår från 4 grundläggande och vägledande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn
- Alla barn har rätt till liv och utveckling
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

Barnkonsekvensanalyser används inom ett flertal sektorer och samhällsplaneringen är en av dessa. Barns inflytande i samhällsplaneringen utgår vanligen från rörelsefrihet, tillgänglighet, säkerhet och miljö för barn. Det kan handla om att det ska finnas platser för lek och rörelse, samt en trafikmiljö som möjliggör för barn att kunna röra sig mellan platser på ett självständigt sätt. Platser för lek kan utformas mer eller mindre kvalitativt och kan värderas med lekvärdesfaktor.

Huddinge kommun gör alltid en avvägning i tidigt skede om det är ett beslut eller en utveckling som bör involvera barn. Projektet detaljplan för Låset 1 mfl. omfattar både en förskola och en park, samt ligger i ett område intill två skolor, vilket innebär att flertalet skolelever har sin väg genom området på väg till och från skolan. Barn och ungdomar kommer att påverkas av beslut kring vidare planarbete för Låset 1 m.fl. varför en barnkonsekvenssanalys tas fram inom projektet.

Barnkonsekvensanalysen för detaljplanen Låset 1 m.fl. har genomförts inför samråd av detaljplanen, under maj 2017, då skolorna fortfarande är aktiva och utemiljöerna nyttjas av elever och förskolebarn.

Syfte
Syftet med analysen är att förslaget ska utformas med beaktande av synpunkter från de barn som nyttjar planområdet.

Metod
Analysen utgår från befintliga förhållanden och värden på platsen, samt påverkan och konsekvenser av den detaljplan som ska tas fram för området. Underlag är gällande detaljplaner, planprogram för Låset 1 m.fl., översiktsplan 2030 samt utredningar som hör till detaljplanen som tas fram. Vid genomförandet av barnkonsekvensanalysen har Huddinge kommuns checklista och metodhandbok för barnkonsekvensanalys använts.

För framtagandet av analysen delas arbetet upp i tre steg; inventering, analys och beaktande av konsekvenser. Barn och unga har involverats i steg ett, där en karta med barnens synpunkter och kommentarer har tagits fram. De medverkande barnen går på förskolan Svalan eller på Östra grundskolan.

1. Första delen av barnkonsekvensanalysen redogör för befintliga förhållanden, problem och möjligheter idag. Kartläggning görs av barns vägar och rörelsemönster, liksom trygga och otrygga platser, aktivitetsytor, vistelseytor för olika åldrar, målpunkter, trafik och eventuella barriärer. Analysen ska främst se till detaljplanens avgränsning men också visa på rörelsevägar till och från planområdet. För en mer heltäckande bild involveras ett urval av de barn som använder platsen idag. Inventeringen redovisas i en sammanfattande karta. De äldre barn som intervjuats har fått placera ut klisterlappar för de platser som innebär positiva respektive negativa upplevelser för dom. De äldre barnen har också deltagit i en gåtur genom planområdet.

2. Den andra delen görs utifrån barnens berättelser en analys ur ett barns perspektiv av hur barnens rörelsefrihet, tillgänglighet, säkerhet och miljö påverkas av aktuellt planförslag. Analysen redogör om förändringarna är till det bättre eller det sämre, samt om det finns motstående intressen.

3. I den tredje delen föreslås hur informationen från barnkonsekvensanalysen kan arbetas in i planförslaget för att bättre ta tillvara barnens perspektiv. Om planen innebär försämringar kan kompensationsåtgärder föreslås.

Projektet
Detaljplanen för Låset 1 m.fl. syftar till att utreda möjligheten för utveckling av 150-200 nya bostäder, upprustning av befintlig park samt en ny större förskola. Bostäderna byggs på mark som idag är naturmark och förskolan ersätter en befintlig förskolebyggnad på fastigheten Alkoven 2 intill Österleden. I samband med utvecklingen av området ska park- och naturmarken samt de gång- och cykelvägar som går genom området rustas upp. Parken består av en stor grusplan för fotboll med resterna av tillhörande omklädningsrum som har brunnit ner.
I parken finns också en dåligt underhållen, äldre hundrastningsgård. Naturmarken är mycket kuperad med berg i dagen på flera platser. Intill naturmarken finns en äldre bollplan. Genom parken leder en väl underhålen gång- och cykelväg samt en gångväg med i mycket slitet skick.

Programskiss för detaljplanen

Detaljplanen

Detaljplanen omfattar området intill Sjötorpsparken i centrala Skogås. Fastigheten Alkoven 2 är idag bebyggd med en förskola med tre avdelningar i en våning. Förskolan är i dåligt skick och planeras att ersättas med en ny förskole-byggnad i två plan innehållande åtta avdelningar. Byggnaden planeras att uppföras i fastighetens norra del mot Österleden. Huge är fastighetsägare och exploatör för den nya förskolan. Att öka antalet förskoleplatser i området är en förutsättning för att möjliggöra för fler bostäder. Frågan om förskoleplatser i området är mycket angelägen för kommunen.

Fastigheten Låset 1 är idag obebyggd och ägs av Akelius bostäder. Akelius planerar att bygga två punkthus på sin fastighet med ca totalt 60 lägenheter. Fastigheten ligger i sydöstra delen av planområdet.

Planerad bebyggelse kommer i övrigt att uppföras på kommunal mark som ska erbjudas för bostadsändamål till Twara fastigheter. De avser bygga flerbostadshus och radhus i södra delen (ca 60 lägenheter) och flerbostadshus i norra delen (ca 70 lägenheter). De nya fastigheterna som utvecklas i samarbete med Twara utgörs idag av naturmark och en dåligt underhållen bollplan. Flerbostadshusen i södra delen planeras uppföras i kant med parken. Flerbostadshusen i norra delen av planområdet föreslås placeras i kant med lokalgatan. Hur bostadshusen kommer att urfomas kommer att utredas under planprocessen.

Fastigheten närmast Österleden, markerad mörkt grön i kartan, har tidigare utretts för förskoleändamål men visat sig olämplig för det. Inom detaljplanearbetet pågår nu utredning om det istället är möjligt att istället placera bostäder på fastigheten.

Skissen till vänster är hämtad från planprogrammet som godkändes 2015-12-16. De grå symbolerna illustrerar planerade byggnader från programmet.

I samband med att detaljplanen genomförs kommer kommunen göra en upprustning av Sjötorpsparken. Det finns planer på att ersätta grusplanen med en allaktivitestyta. Det finns dock inga ritningar på parkens framtida innehåll ännu.

De frågor där det är viktigt att ta in barnens synpunkter är främst:
- barnens nyttjande av parken
- barnens rörelser i och genom parken
- hur ungdomar nyttjar naturmarken
- hur förskolebarnen tar sig till parken
- hur förskolebarnen nyttjar sin förskolegård, vilka delar av den som är mest omtyckta/populära och om något saknas.

Förskolan Svalan (Alkoven 2)

Besöket
Förskolan Svalan ligger inom planområdet på tomten intill Österleden. Förskolebyggnaden är i dåligt skick och planeras ersättas med en ny tvåplansbyggnad på samma plats. Befintlig förskola består av tre avdelningar. För att samla in synpunkter på barnens miljö gjordes ett besök där en 6-årsgrupp om nio barn intervjuades. I samband med besöket intervjuades också två pedagoger. Först samlades gruppen inomhus runt en karta över området, gruppen fick berätta om sin förskolemiljö med hjälp av ett antal inspirationsbilder. Sedan gick gruppen ut på förskolegården för att visa sin utemiljö och vad de brukar göra utomhus.

Barnens synpunkter:

Vad gillar du att göra på förskolan?
- Fotboll, finns för lite plats för det
- Leta insekter, mask och myror
- Gå på utflykt till parken
- Klättra
- Dansa

Vad är roligt att leka utomhus?
- Kurragömma
- Pokémon
- Cykla
- Bubbla bubblor
- Leka i klätterställningen

Under besöket ställdes ett antal frågor till barnen på förskolan. På frågan om var på förskolegården de tyckte det var bäst att vara kom inget direkt svar. Under den period som besöket gjordes höll de flesta barnen på med aktiviteter intill förskolebyggnaden. När vi frågade barnen om vilka platser de helst inte vill vara på svarade de att skogen var läskig och att det är farligt där. När frågan ställdes om vad barnen önskade på gården var svaren en bättre ruschkanan, mer klätterutrustning, en stor gunga och en ordentlig fotbollsplan. När barnen går på utflykt brukar de leka kurragömma, åka pulka om det är snö eller leka i andra lekparker. Barnen svarar att de hellre är ute än inne på förskolan.

Citat från förskolebarnen:

“Letar insekter”

“Klättra är kul”

“Det är läskigt i skogen”

“Lötparken är bra”

Citat från förskolepedagogerna:

“Skogen är guld värd”

“Någon slags vattenlek vore roligt”

“Skridskor går inte att åka någonstans i Skogås“

Personalens synpunkter:

Vad saknas för att ha en bra, pedagogisk miljö för förskoleverksamheten?
Personalen svarar att deras pedagogiska idé är att allt som kan göras inne också ska kunna göras utomhus, barnen målar, snickrar och dansar utomhus. Förskolegården fungerar som den är men fler barn kräver större gård.

Önskemål om utemiljön/gården
- Fler aktiviteter för de små barnen skulle behövas. Gungor som passar mindre barn. Nu är gården uppdelad med en del för de mindre barnen, dock har de inga specifika leksaker som passar de mindre barnen där.

- Vattenlek vore roligt, någon form av system som leder vatten.

- Fler utrymmen för utrustning, förråd och liknande som är utplacerade på olika ställen. Nu är det trångt i de förråd som finns. Det som inte låses in riskeras att bli stulet.

- Kanske kunde bergsklippan anordnas med rep för klättring. Det är många av barnen som uppskattar att klättra.

- Tak över sandlådan skulle behövas, det blir väldigt soligt där.

- Tak över sittplatser ute, där man kan äta mat till exempel.

- Fler träd för ökad möjlighet till skugga, förskolegården ligger i söderläge.

Finns det något i närmiljön som påverkar möjligheten till utevistelse för barnen på gården?
Gårdens uppdelning i två olika nivåer gör det svårt att få överblick. Klippan är bra, den är populär och få skadar sig där, däremot sker fler incidenter på den övre nivån runt gungställningen.

Utrymmen i närområdet, vilka önskemål har ni om utrustningen i Sjötorpsparken?
Grillplats, lekutrustning, något som motiverar att gå dit.

Tar ni utflykter till parken?
Ja, till flera olika parker, Lötparken är bäst, för där finns bäst lekutrustning. De går även till "döda skogen" vid Sjötorpskolan och till biblioteket i centrum. Sjötorpsparken är lite ödslig, händer inte så mycket där.

Hur tar ni er till platserna utanför förskolan?
Till Sjötorpsparken går de via gångvägen längs med Österleden och sedan gångvägen i parken. Det går bra. Vägen till centrum(biblioteket) går utan problem, störs inte av bilar.

Gör ni utflykter till skogen? Är det något som hindrar personalen att göra fler utflykter till skogen?
Vissa grupper går till skogen, men inte alla. Skogen är stökig och det ligger mycket skräp där. "Man kan hitta både det ena och det andra där".

Är det något trafikmässigt som fungerar bra/dåligt i närområdet, gång- och cykelvägar, stigar, bilvägar?
Förskolan störs inte av biltrafiken på Österleden då förskolegården är vänd åt andra hållet. Förskolan störs inte av förbipasserande på gång- och cykelvägen intill.

En ny förskola på åtta avdelningar, vad ställer det för krav på utemiljön och lokalerna?
Större gård, möjlighet till mer förvaring utomhus.

Förskolepedagogerna utrycker det svårt att utrusta gården då lösa föremål riskerar att stjälas under nattid. Det finns också svårigheter med pallkragar för odling eller däck, då det kan användas för att antända byggnaden. Vissa direktiv kommer från EU, andra kommer från fastighetsägaren Huge.

Barnen gillar hinderbanor och att göra balansövningar genom att klättra mellan stubbar och stockar. En sådan lekplats finns i närområdet, dit förskolan gör utflykter.

Förskolegården
Pedagoger och barn har redogjort hur de använder förskolegården och miljön kring Sjötorpsparken. De upplever inte buller eller trafik på Österleden som något större problem vare sig de promenerar till centrum eller till de olika parkerna i närområdet. Vägarna dit är trafikseparerade och säkra. Förskolegården vänder sig söderut och påverkas därför inte av trafikbuller.

Barnen har full rörelsefrihet inom gården även om det förekommer viss uppdelning för de mindre barnen. Pedagogerna uttrycker det svårt att överblicka förskolegården när barnen befinner sig på den högre nivån. Några barn uttrycker att de saknar en bollplan. De uppskattar att det finns vilda smådjur på gården, varför träd och icke hårdgjord mark är viktigt. Inom förskolegården uttrycker pedagogerna att det är brist på skugga och förrådsutrymmen.

Parkering och leverenser på norra sidan påverkar inte barnens utevistelse då deras gård är på södra sidan av byggnaden. Musik, dans och målning görs främst intill förskolebyggnaden då det förutsätter ström till högtalare och annan utrustning som lätt kan ställas in i förskolan.

Klippan i mitten av förskolegården utgör en tydlig markör för gårdens nedre och den övre del. Nivåskillnaden är påtaglig och flest barn befinner sig på den nedre nivån intill byggnaden. Personalen på förskolan uttrycker att en större förskola skulle behöva större förskolegård. Förskolegården till den nya planerade förskolan kommer att innebära en större andel förskolegård på den övre nivån. Hur ny byggnad förhåller sig till gården, hur gården möbleras och hur markbeläggning fördelas över gården kommer ha stor betydelse för hur den nya förskolegården kommer kunna användas.

Inventeringsskiss förskolan Svalan med befintlig byggnad

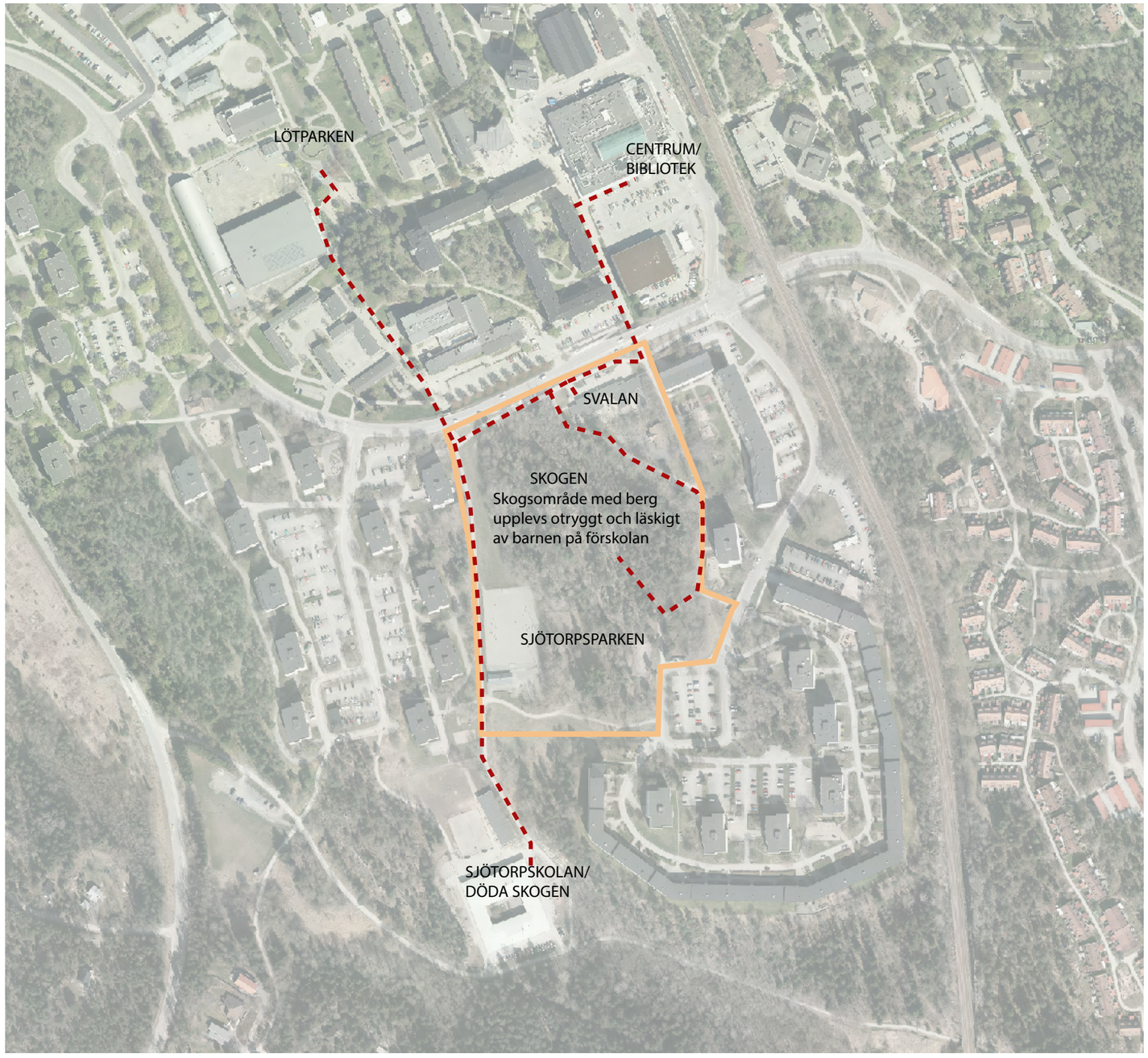

Området kring förskolan
Kartan till vänster beskriver hur förskolebarnen gör utflykter i området runt förskolan. Röd streckad linje beskriver förskolans väg till omgivande parker och utflyktsmål. Vägarna förbi Österleden sker i gång- och cykeltunnlar varför den större vägen aldrig behöver korsas. Lötparken beskriv som en favoritpark som nyligen rustat upp, där traditionell lekutrustning finns men också ”banor med stockar”.

Det som påverkar vilka utflykter förskolan gör är ofta innehållet i parkerna och vilken typ av lekutrustning som finns, därför är inte Sjötorpsparken så populär för utflykter. Ibland görs också utflykter till centrum och biblioteket.

Med anledning av att barnens intresse för insekter och smådjur borde utflykter till skogen uppskattas mer. Dock berättar pedagogerna att skogen är skräpig och att de hittar rester av missbruk där.

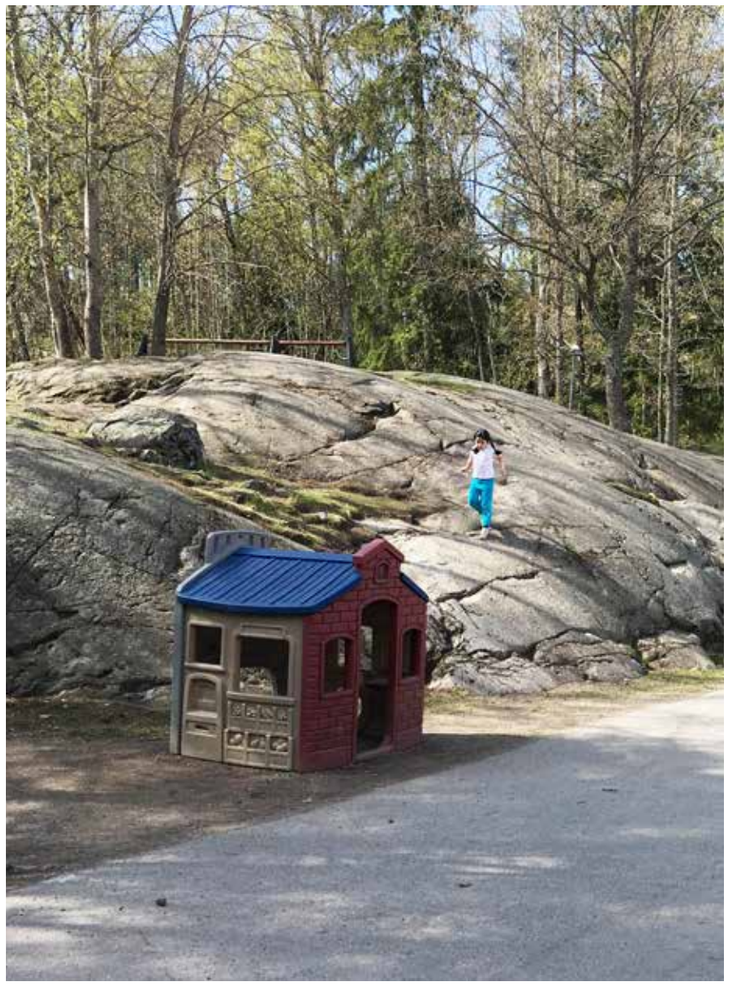

Östra grundskolan

På Östra grundskolan går elever i årskurs sju till nio. För barnkonsekvensanalysen träffades sex elever i årskurs sju, den 22 maj 2017. Först samlades gruppen kring en karta för att prata om platsen och elevernas upplevelser kopplade till den. Eleverna fick placera ut märken på platser som de gillade och platser som de ogillade och motivera varför. Sedan gjordes en gåtur från skolan genom planområdet och parken då eleverna fick visa vad som fungerar och vad som kan behöva åtgärdas i området.

Överlag var eleverna nöjda med sin skola och omgivningen intill, men de uttryckte att de sällan har anledning att söka sig till parken då det saknades målpunkter där. Flera av eleverna hade negativa upplevelser kopplade till parkmiljön där de upplevt otrygghet. Flera av eleverna hade sin väg till och från skolan genom eller intill planområdet.

Hur rör ni er genom parken?

Eleverna berättar att det inte finns någon anledning att gå dit men att de ibland är där med skolan och spelar brännboll, fotboll eller orienterar. En elev berättar att han har åkt pulka i parken. En elev beskriver det otryggt uppe på höjden i bostadsområdet längs Storvretsvägen. När hon varit på besök hos en kompis där får hon ofta skjuts hem, för att slippa ta sig hem på egen hand. En elev berättar att det inte är kul att cykla genom Skogås på kvällen, det är läskigt både intill parken och i centrum.

Hur ser er skolväg ut?

Några av barnen har sin skolväg genom bostadsområdet väster om parken och de uttrycker att de upplever det otryggt där. Några går från tåg och buss i centrum, en elev promenerar genom gång- och cykeltunneln under Österleden till Östra grundskolan.

Bra platser/dåliga platser

Barnen får placera positiva/negativa symboler på kartan efter sina upplevelser. Många positiva symboler placeras på skolan och skolområdet. Negativa symboler placerar längs skolvägen genom bostadsområdet väster om parken, i centrum och vid trafikfarliga platser intill Österleden, där de anser att det saknas ett övergångställe. Negativa symboler placeras också ut på de olika anläggningarna i parken. Den bortglömda boll-

planen intill parkeringen på Storvretsvägen pekas ut som negativ.

Vilka platser uppehåller ni er på?
Flera elever berättar att de ofta hänger kvar på skolan efter skoldagens slut eller går till centrum och att det är tråkigt att bara åka hem direkt. Andra elever åker hem direkt efter skolan och har inte någon anledning att befinna sig centrala Skogås och har därför inte heller några direkta synpunkter på platsen.

Sjötorpsparken beskrivs som en plats som blir tillhåll för människor som dricker och röker. Därför upplevs den som otrygg, speciellt på kvällen. Ingen i gruppen deltar i aktiviteter som nyttjar den befintliga grusplanen. En elev förklarar att de inhängnade delarna är hundrastgårdar som behöver rustas upp.

Vad saknas i parken? Vad skulle ni önska fanns där?
- En konstgräsplan är bättre än grusplan. Kanske en mindre bollplan med fler aktiviteter.

- En plats där man kunde låna spel, rackets, kubb mm till uteaktivitet, som en fritidsgård fast utomhus med en kiosk. Det kan funka både på sommaren och på vintern.

- Basketkorgar med läktare.

- Belysning är viktigt, att det är upplyst så att man kan vistas där på kvällen.

- En scen med tak och plats för publik för teater och musikarrangemang. Någon sådan finns inte i Skogås.

- Tennisbanor som är öppna och ej låsta med tidsbokning. Gärna hinderbana, badminton, parkourbana och utegym som aktiviteter i parken. Inte skateboard, det är ingen som skatar i Skogås.

- Om vi får önska vadsomhelst så vore det bästa pool, gärna med ruschkanor från berget.

Eventuella barriärer/trafik
Trafiken nämns inte som ett problem. Barnen utrycker att gångtunnlarna ibland kan vara otäcka. Det finns en läskig gångtunnel intill tågstationen i centrum. En elev säger att gång- och cykelvägen mellan skogen och förskolan är läskig.

Även centrum beskrivs som en läskig plats då det är ett tillhåll för alkoholpåverkade personer. Ungdomarna berättar att de hänger i centrum för att det är en mötesplats och för att de kan gå in där. Ungdomar i Trångsund åker till Skogås för att centrumet i Trångsund är utomhus och kallt.

Framtid och förändring
En elev uttrycker det viktigt att bevara skogen i samband med utbyggnad av nya bostäder. Att det är viktigt för människor med ekosystemtjänster. Flera elever anser det positivt att det byggs nya bostäder och att det görs plats för fler aktiviteter i Skogås. Barnen berättar att man byggt en ny rackethall sedan några år tillbaka som ersätter en tidigare fotbollsplan. I samband med nya hallar, planer eller parker invigs är det alltid välbesökt.

Soptunnor är viktigt i parken och naturområdet, det finns knappt idag. Det är väldigt mycket skräp i skogen.

Rektorns synpunkter
Efter gåturen träffar vi rektorn för Östra grundskolan som berättar att det kommer byggas en ny basketplan med läktare inom skolgården intill gångtunneln till Sjötorpsparken. Hon anser att det vore intressant med någon aktivitet i parken, intill skolgården, som möter den nya basketplanen, för att befolka parken bättre.

Citat från skolbarnen:

“Det har hänt mycket i området”

“Det är läskigt på kvällen”

“Det är gäng som hänger där”

“Skolan är bästa stället”

”Polisen är i centrum nästan varje dag”

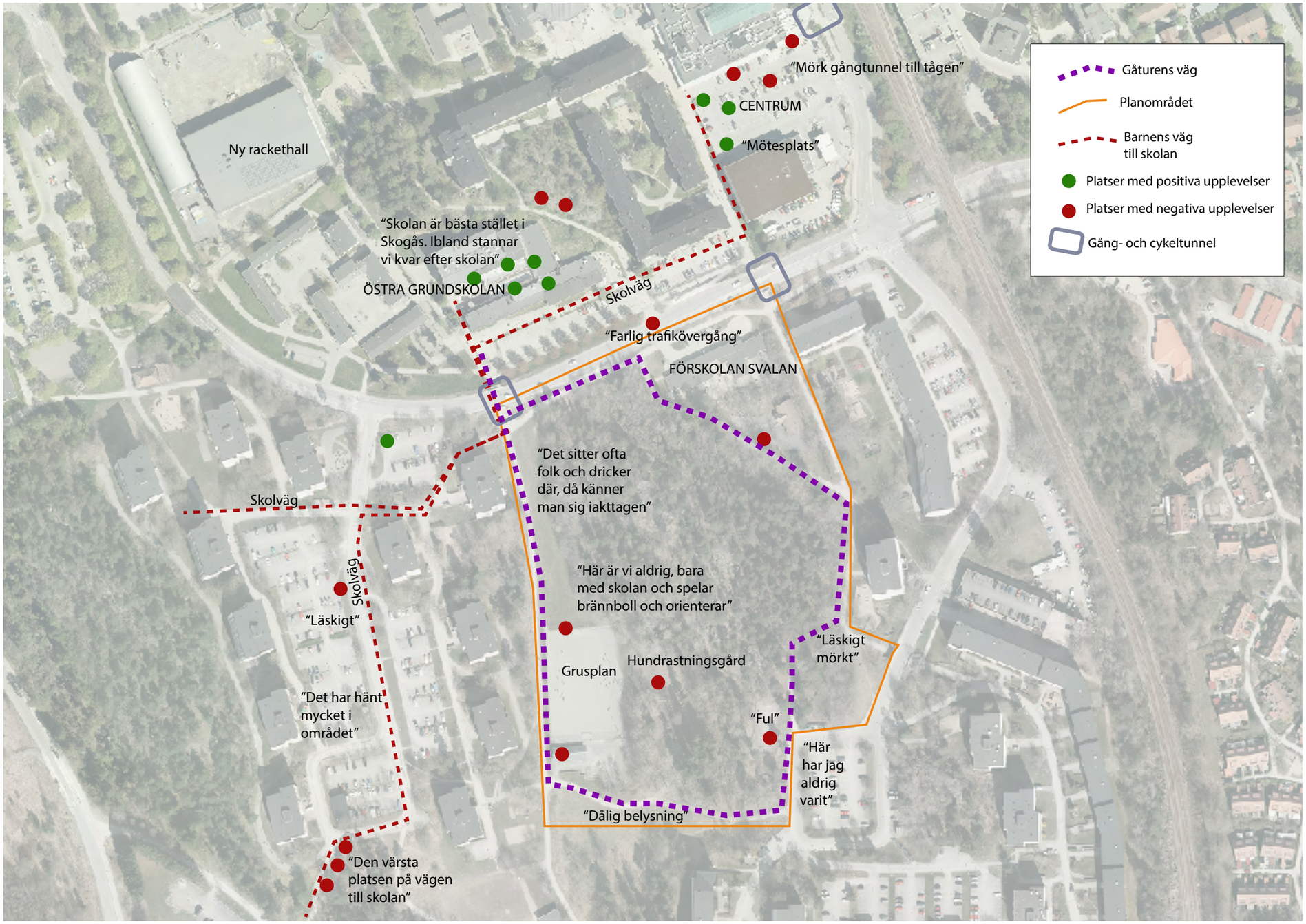

Inventeringsskiss Östra skolan

Analys

Efter besöken hos de olika barn- och ungdomsgrupperna kan konstateras att de känner platsen väl. Framförallt under dagtid, då de vistas omkring skolområdet, förskolan och centrum. Av förklarliga skäl är de äldre ungdomarnas rörelsemönster större rent geografiskt, medan förskolebarnen är experter på sin närmiljö, förskolegården. De äldre barnen har egna upplevelser om platser och sammanhang som de tycker är läskiga och som de därför undviker, upplevelser som begränsar deras rörelsemönster. Ur trafiksynpunkt är rörelsefriheten väldigt god för både ungdomarna och förskolebarnen, då de separerade trafiksystemen för bil respektive gång- och cykel aldrig ger någon barriäreffekt.

De flesta barnen tycker om att berätta och vill gärna delta i den här typen av undersökningar. Att både titta på karta och bilder inomhus och att sedan gå ut på plats har visat sig lämpligt då en del barn trivs bättre med att berätta om saker inne medan andra hellre visar utomhus.

Att komma med nya förslag har visat sig svårt både för de yngre och de äldre barnen. De tänker mest utifrån vad som redan finns eller möjligtvis vad som finns på liknande platser. I diskussionen om vad de saknar eller önskar fanns på platsen kanske viss påverkan gjorts av dialogledarna samt inspirationskorten. Tydligt är att när vi pratar framtid så kretsar önskemålen kring aktiviteter.

Både de yngre och de äldre barnen uttrycker att de gillar sin närmiljö men ställer sig mer ifrågasättande till platser en bit ifrån skolan och förskolan. Det kan påverkas av hur väl de känner till platsen beroende på hur mycket tid de spenderat där. Att tycka om och känna trygghet i det som är bekant och välkänt är vanligt.

De mindre barnen söker sig till platser som lämpar sig för utflykt och som erbjuder något som de inte har inom den egna förskolegården. De saknar en bollplan, letar gärna smådjur, tycker om klätterställningar och äter gärna ute. Att dansa och måla är populärt inom förskolegården. Inom förskolegården saknar pedagogerna ytterligare förrådsutrymmen där de kan låsa in utrustningen de använder.

Fysiskt upplevs området tillgängligt både för de äldre och de yngre barnen (tillsammans med sina förskolepedagoger).

Däremot är det mentala hinder i form av otrygghet och andras ”revir” som hindrar barnens tillgänglighet till platsen. Både de yngre och de äldre barnen uttrycker att vissa plaster är läskiga att vistas på, framförallt de äldre barnen. Att de undviker vägar och platser vissa tidpunkter för sin egen säkerhet. De beskriver att polisen ofta är på uppdrag i centrum.

Flera av barnen uppskattar naturkaraktären men de flesta anser inte att ombyggnad av parken eller nya bostäder är en motsättning till naturen. De större barnen uttrycker det positivt att satsa på nya bostäder och upprustning av parken. Även om någon betonar vikten av att bevara naturkaraktären.

Ingen av de tillfrågade ungdomarna har för vana att spendera ledig tid i Sjötorpsparken. När de pratar om rekreation och natur nämner de istället de aktiviteter de ägnar sig åt på fritiden samt badplatsen och naturen vid Drevviken. Sjötorpsparken är byggd som en bostadsnära grön lunga i ett förortscentrum utformad med prägel av sin tid, anpassad till en relativt urban miljö. Parken är förvisso omgiven av större flerbostadshus men flera av ungdomarna vi träffar bor i villor och radhus med egna trädgårdar. Det är tydligt att parken idag inte fyller någon större funktion i rekreativt syfte för dom, utan att de snarare undviker platsen. Dock innebär inte det att Sjötorpsparken är oviktig och saknar funktion. Framförallt i samband med fler bostäder i närområdet kommer parken befolkas ytterligare. Bara den rustas upp, programmeras med funktioner som gör den till en målpunkt och som höjer dess attraktions- och besöksvärde.

Konsekvenser av ny detaljplan

Detaljplanen innebär satsningar på området och anses därför positivt. Utbyggnaden kan innebära störningar under byggtiden främst för de yngre barnen på förskolan som måste flyttas tillfälligt. Viktigt under byggtiden är att byggarbetsplatsen är väl upplyst för att miljön inte ska upplevas ytterligare otrygg.

Den förtätning som planeras med ny förskola, en större förskolegård, nya bostäder med olika storlek och upplåtelseformer samt upprustning av parken, kan enligt analysen bara bidra med positiva effekter för barnen. Att förtäta med bostäder i de lägen som upplevs mörka och otrygga bör göras på ett sådant sätt som bidrar till ökad säkerhet. Utifrån ungdomarnas synpunkter kanske det hade varit aktuellt att utöka planområdet med förtätning inom parkeringen väster om Sjötorpsparken. För ny förskola är det viktigt att mycket engagemang läggs på förskolegården då pedagogiken till stor del bygger på utevistelse och de aktiviteter som kan göras ute.

För upprustningen av parken är det tydligt att både de äldre och yngre barnen förespråkar programmerade ytor och tydliga aktiviteter. De behöver målpunkter för att nyttja ytan.

Med ny detaljplan föreslås befintlig gång- och cykelväg intill förskolan byggas om till lokalgata. Det är en plats som beskrivs som mörk och otrygg av barnen. Ny lokalgata och den bebyggelse som planeras intill den, kommer troligtvis att bidra till en miljö som upplevs mer trygg intill skogen.

I samband med ny lokalgata föreslås trafiken blandas i det stråket. Det krävs en medveten utformning och en god uppsikt för att skydda de oskyddade trafikanterna, speciellt eftersom barnen tidigare främst vistats i trafikrum separerade från biltrafik. En konflikt i detta läge är hämtnings- och lämningstrafiken till och från förskolan, vars tider kan komma att sammanfalla med barn som cyklar till och från skolan.

Inom detaljplanearbetet bör frågan om övergångställe på Österleden tas upp, barnen uttrycker det som en trafikfarlig situation dit många skyndar sig till busshållplatserna på båda sidorna om Österleden.

I samband med projektet Låset 1 mfl. har Huddinge kommun fört diskussioner om omdaning av Österleden till en mer traditionell stadsgata, dels för att sänka hastigheterna genom centrum och dels för att få till ett trevligare gaturum. Viktigt för framtida trafiksatsningar är då att hänsyn tas till de oskyddade trafikanterna som idag talar gott om det separerade trafiksystemet. Det måste vara tydligt vad som gäller för vem, då olika trafikslag kan komma att blandas inom samma område.

Ett sammanhållet och mer utbyggt gång- och cykelnät inom park- och naturområdet kan stärka upplevelsevärdet då det förbättrar tillgängligheten till naturmarken.

Sammanfattning/Slutsatser

Hur kan barnens synpunkter arbetas in i förslaget och bidra till en bättre omgivning för barnen? Barnens synpunkter kommer vara till hjälp vid utformanningen av parken samt i planering av förskola. Synpunkter som inkommit från barnen om att ersätta befintlig grusplan i parken mot en mindre allaktivtetsyta med konstgräs är i linje med kommunens planer. Önskemål om att aktivera parken med utrustning som innebär målpunkter för barnen är ett måste för att de ska nyttja området. Listan till höger redogör för konkreta förslag för park och förskolegård.

Tydligt i bägge grupperna att Sjötorpsparken idag saknar den attraktionskraft som krävs för att de över huvud taget ska ha en anledning att vistas där. Andra parker omkring lockar mer varför Sjötorpsparken snarare upplevs som en mörk, osäker icke-plats som flera undviker. Med tanke på att skolorna ligger så pass nära och redan idag nyttjar parken för viss aktivitet borde parken kunna få fler att vistas där om det i en upprustning satas på rätt saker.

De äldre barnen ses efter skolan för att hänga, men saknar bra platser för det, gärna där det finns någon typ av aktivitet. De förespråkar en konstgräsyta istället för grusplan. Gärna utrymme för fler aktiviteter så som spel, lekar, bordtennis, tennis, teater, musik, parkour, klättring, hinderbana och utegym. De äldre barnen är positiva till att det ska byggas i området. Även om någon uttrycker att det är viktigt att träd sparas.

Nya bostäder har utöver fler lägenheter i området också som syfte att bidra med trygghet, belysning och människor som rör sig i området. I samband med utbyggnad av lokalgatan intill förskolan bör man se över belysningen och gallra bland träd inom naturmarken för att öka genomsiktbarheten. Att anlägga grillplatser utrustade med papperskorgar på berget inom naturmarken kan bidra till att fler använder platsen som utflyktsmål.

Parken

- Bygga om grusplanen till en konstgräsyta för fler olika aktiviteter

- Möjliggöra för fler aktiviteter så som klätting, volleyboll, parkour, minigolf, bordtennis, utegym och tennis.

- Se över ytan för den tidigare hundrastningsgården, ska den rustas upp eller användas till något annat.

- Vad ska göras med tidigare omklädningsrum? Kan det ersättas med en kiosk, fritidsgårdsbyggnad?

- Finns det möjlighet att bygga en scen/dansbana med tak?

- Finns det möjlighet att anordna grillplatser/bord för utflykter? Sittplatser och ställen att hänga på.

- Någon typ av lekutrustning/klätterbana/terräng bana som knyter an till naturmarkstemat med stockar.

- Pool

- Soptunnor

Förskolegården

- Bollplan

- Låsbara förråd

- Blandning av hårdgjord yta/naturmark och gräs

- Träd och tak för skugga

- Plats att pyssla utomhus

- Växter som blommar och drar till sig insekter

- Vattenlek

- Odling

Exempel på förslag

För de åtgärder och förslag som föreslås är drift- och undershållsaspekten viktig, för att anläggningar med lek och aktivitet ska hållas uppdaterade och fräscha krävs rubusta anläggningar som är enkla att underhålla. Att underhålla en pool utan bemanning är anledningen till varför det inte är möjlig att genomföra det.

Nedan exemplifieras med bilder lek-, aktivitets- och parkmiljöer genomförda i Sverige och utomlands. Eftersom det anläggningar som genomförts bör drift- och underhållsaspekten anses godtagbar.

1. Tennisbanor som smälter in i parkmiljön och bidrar med en aktivitet för folk som uppehåller sig eller har picknick intill, New York.

2. Belysning omkring ett utegym i Stockholm, en miljö som kan upplevas mörk och otrygg om den inte är väl upplyst.

3. Urbana aktivitetsytor i Köpenhamn, Superkilen, där lek och aktivitet som lämpar sig för både vuxna, barn och ungdomar blir en del av det offentliga rummet i staden.

4. Vitabergsparken, en kuperad park med vyer i kvällsol som används som vardagsrum i Stockholm.

5. Bordtennisbord för utomhusbruk i lilla Blecktornsparken, Stockholm.

6. Klätterbana/lekplats från Barcelona utformad som en bergochdalbana.

7. Plaskdammen i Tegnérlunden Stockholm som anpassats efter den kuperade marken och gjors som en naturlig damm.

8. Traditionella löparbanor från en idrottsplats i Stockholm.

9. Scen för exempelvis musik- och teaterevenemang i Midsommarkransen, Stockholm.

10. Lekplats i Annedal i Stockholm där konstgräsytor och naturligt gräsytor blandats i en kuperad lekmiljö som lämpar sig för en mängd aktivteter.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

3.

3.

10.

Ovan är bilder på delar av det material som användes som diskussionsunderlag i träffarna med barnen och ungdomarna under samtalen med barnen. Dels en karta i form av ett flygfoto och dels kort med inspirationsbilder på tänkbara parkutformkningar och lekutrustningar.